GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior
Romănia şi străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ

ANULŬ L.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 188. *Joi, 27 Augustŭ (8 Septemvre).* 1887.

Braşovŭ, 26 Augustŭ 1887.

Amŭ ḍisŭ că arestarea preotului din Sisiescĭ Vasilie Lucaciu, atâtŭ prin împrejurările în carĭ s'a făcutŭ, câtŭ şi prin motivele ce au condusŭ organele justiţiei din Sătmarŭ la constatarea casului de urmărire, a deveuitŭ o afacere celebră.

Pentru ca cetitorii noştri sĕ pótă apreţia acésta mai bine, le vomŭ pune sub ochĭ unŭ comunicatŭ fórte caracteristicŭ, ce a datŭ rótă prin foile unguresci. Prin „Egyetértes,“ „Budapesti Hirlap,“ „Szamos“ şi prin „Kolozsvar“ dela 3 Septemvre n. se potŭ ceti sub titlulŭ: „preotulŭ agitatorŭ“ următórele:

„După informaţiunile ce le primimŭ din Sătmarŭ nu s'a mai ivitŭ nimica nou în afacerea Lucaciu. Arestarea lui Vasilie Lucaciu au provocat'o înşişĭ credincioşiĭ lui; s'au aflatŭ adecă câţĭva ómenĭ carĭ, urîndu-li-se de continua agitaţiune, au făcutŭ arătare în contra lui. *După cum se aude însĕ, abia se vorŭ puté afla destule dovedĭ în contra lui.* Se mai aude, că cu banĭ şi ameninţărĭ suntŭ hotărîţĭ sĕ facă pe martorĭ a recede dela fasiunile lorŭ. Cu tóte acestea se aşteptă cu fórte mare interesŭ ascultarea martorilorŭ şi peste totŭ se crede, că judelui instructorŭ Borus József, care este de o deosebită destoinicia şi peste mĕsură energicŭ, îi va succede a aduna destule date în contra preotului agitatorŭ. Cu ocasiunea perchisiţiunei domiciliare, judele instructoru a pusŭ mâna pe astfelŭ de date, carĭ aprópe neîndoiosŭ arată, că aci dênsulŭ are de a face cu o reţea de agitatorĭ bine organisată, *în care Lucaciu este numai unŭ micŭ punctŭ şi mijlocŭ în mâna altora.* Pe temeiulŭ acestorŭ date a fostŭ arestatŭ în Cluşiu Constantinŭ Lucaciu şi se potŭ aştepta eventualŭ şi alte arestărĭ. Instrucţiunea încă e departe de a fi încheiată şi tocmai pentru aceea, ca nu cumva sĕ periciliteze succesulŭ ei, nu se póte da la lumină mai multŭ nicĭ din datele descoperite până acum“.

Bate la ochĭ contrastulŭ dintre afirmarea acésta din urmă despre datele ce nu s'ar puté comunica şi dintre afirmarea de mai susŭ, că „abia se vorŭ afla dovedĭ de ajunsŭ în contra lui Lucaciu“.

Mai bate la ochĭ în comunicatulŭ de susŭ asigurarea, că urmărirea lui Lucaciu se face pe temeiulŭ denunţiaţiunilorŭ unorŭ „martorĭ“ din mijloculŭ credincioşilorŭ sĕi, şi că despre adevĕrulŭ învinuirilorŭ este în dubiu chiar şi raportorulŭ. Elŭ admite adecă posibilitatea, că „martorii“ acestia vorŭ recede dela mărturisirile lorŭ, adăugêndŭ numai ca escusare, că acésta se va puté întêmpla décă ei arŭ fi mituiţĭ séu ameninţaţĭ, se 'nţelege din partea amicilorŭ lui Lucaciu.

Bate la ochĭ mai departe lauda ce se aduce în comunicatulŭ din vorbă judelui instructorŭ cu privire la hărnicia şi energia lui, dela care se speréză, că totuşĭ îi va succede de a afla órecarĭ dovedĭ în contra „preotului agitatorŭ,“ laudă prin care se mărturisesce indirectŭ câtŭ de greu este de a aduna asemenĭ dovedĭ.

In fine bate la ochĭ intenţiunea, ce se esprimă în ultimele pasage ale comunicatului, de a estinde urmărirea contra lui Lucaciu şi asupra altora. Acésta ne face sĕ credemŭ, că în lipsa de dovedĭ positive, acusatorii arŭ voi sĕ facă capŭ de acusaţiune din atitudinea generală oposiţională a Românilorŭ spre a scóte culpabilĭ pe ceĭ urmăriţĭ.

Acésta reiese şi din espectorările, ce le face guvernamentalulŭ „Kolozsvar“ în acelaşĭ numĕrŭ în care publică comunicatulŭ desŭ memoratŭ. Ne ameninţă adecă fóia ungurésca din Cluşiu pe toţĭ cu legea, numai câtŭ nu ne spune cu care lege, cu legea libertăţii cetăţenescĭ orĭ cu legea despotismului?

Vomŭ rĕspunde la rêndulŭ nostru fóiei cluşiane, ér deocamdată aşteptămŭ în linişte şi cu fruntea ridicată a consciinţei curate descoperirile *dovedilorŭ*, ce le va scóte la ivélă *energia* judelui instructorŭ din Sătmarŭ în afacerea Lucaciu.

Inmormêntarea lui T. Cipariu.

Blaşiu, 5 Septemvre.

Orăşelulŭ nostru e în doliu: flamurĭ negre fâlfăie la ferestrile tuturorŭ institutelorŭ de aicĭ. Piaţa, unde se află locuinţa lui Cipariu, oferă unŭ spectaculŭ de neobicinuită mişcare. Mulţimea pe a căreia faţă se vede întipărită durerea se îngrămădesce, ca sĕ védă rĕmăşiţele aceluia, care a avutŭ de ḍecĭ de anĭ unŭ rolŭ atâtŭ de importantŭ în viéţa nóstră naţională. Sicriulŭ dispare sub mulţimea corónelorŭ ce-lŭ împodobescŭ.

***

La orele 3 remăşiţele mortuare suntŭ transportate la catedrală, unde Escelenţa Sa Metropolitulŭ oficiază asistatŭ de 12 preoţĭ şi doi diaconĭ. Biserica catedrală este aşa de îndesuită de publicŭ, încâtŭ junimea studiósă trebue sĕ aştepte pe stradă sfêrşitulŭ serviciului funebralŭ. După necrologulŭ canonicului I. Raţiu, cortegiu mortuar se pune în mişcare îndreptându-se spre biserica orăşenéscă, în a cărui cimitirŭ s'a pregătitŭ grópa.

***

Cortegiulŭ e precedatŭ de tinerimea studiósă gimnasială în frunte c'unŭ mare steagŭ negru, pe care se află scrisŭ cu litere albe: „Fostului directorŭ în timpŭ de 20 anĭ, mortŭ la 3 Septemvre 1887, — Eternă pace!“ Urméză corulŭ vocalŭ condusŭ de profesorulŭ de ritŭ şi cantŭ N. Ionaşŭ, apoi Preoţimea în ornate bisericescĭ cu Metropolitulŭ. Unŭ studentŭ pórtă o cruce de lemnŭ împodobită cu laurĭ şi acoperită cu vĕlŭ negru. Cosciugulŭ împodobitŭ cu cununile comitetului Asociaţiunei, a Corpului didacticŭ, a „Gazetei Transilvaniei“ şi a junimei studióse din Blaşiu e purtatŭ pe umerĭ de 12 profesorĭ dela diferitele institute. Alăturĭ mergŭ studenţĭ purtândŭ celelalte cununĭ. Vinŭ apoi rudele şi notabilităţile, deputaţiunile şi poporulŭ.

***

Intre cei veniţĭ sĕ asiste la înmormêntare vedemŭ pe domnii G. Bariţiu, I. Bologa, I. Măcelariŭ, căpit. Stejarŭ, Partenie Cosma, I. Popescu, protop. Rusu, B. P. Hârşianu, şi Dr. Crişanŭ, membrii din comitetulŭ „Asociaţiunei române transilvane“; recunóscemŭ şi pe încăruntitulŭ Axente Severŭ, pe Ladislau Vajda din Cluşiu, protopopulŭ N. Solomonŭ din Mureşŭ-Ludoşŭ; Demetriu Moldovanŭ din Sibiiu; protopopulŭ Hossu din Têrgulŭ Mureşului; S. Popescu din Sibiiu; I. Lugoşianu protopopŭ din Turdu; Absolonŭ Şarlea protop, Sebeşŭ; Ios. Goga preotŭ, Rĕşinarŭ; Romonţianu preotŭ, Onoriu Tilea, Silviu Moldovanŭ din Turda; Dr. Cioranŭ, Sibiiu; Gr. Serbu preotŭ, Teuşĭ; Crucianŭ Mărgineanŭ; G. Boboşŭ preotŭ, Sibiiu. Tinerimea din Sibiiu e representată prin doi delegaţĭ carĭ au adusŭ şi o cunună cu inscripţiunea: „Celebrului eruditŭ Timoteiu Cipariu, junimea din Sibiiu 5 Sept. 1887.“ Din România suntŭ de faţă profesorulŭ Crainicŭ din Focşanĭ, prof. Iustinŭ Brendusŭ din Dorohoiu.

***

Inmormêntarea e din cele mai pompóse, din câte s'au vĕdutŭ vreodată în Blaşiu. Mulţimea de ómenĭ din jurŭ preoţĭ şi poporenĭ d'abia potŭ încăpé în curtea bisericei oraşului. La mormêntŭ se ţinŭ două vorbirĭ. Prof. Germanŭ îşĭ ia rĕmasŭ bunŭ în numele corpului didacticŭ şi d-lŭ G. Bariţŭ ca vechiu amicŭ şi conluptătorŭ îi face lui Cipariu unŭ panegiricŭ adêncŭ mişcătorŭ. In jalea tuturorŭ cosciugulŭ dispare în taina mormêntului.

***

La 7 óre séra pomană în refectoriulŭ seminarialŭ. Suntŭ de faţă peste 80 de persóne.

***

Printre telegramele ce au sositŭ în cursulŭ ḍilei una din Bucurescĭ e semnată de d. Titu Maiorescu şi are următorulŭ cuprinsŭ: „Cerŭ voiă a vĕ ruga sĕ esprimaţĭ şi din parte-mĭ adênca durere pentru perderea eminentului şi a celui mai eruditŭ şi patriotŭ Românŭ.“

i.-u.

Discursŭ funebru,

rostitŭ de Rvdss. D-n canonic **Dr. Ioanŭ Raţiu** *la înmormêntarea lui T. Cipariu.*

Celŭ ce va face şi va învĕţa,' mare se va chiema întru împĕrăţia cerurilorŭ.
Evg. Mat. Cap 5 Vers. 19.

Triştĭ ascultătorĭ!

Sunetulŭ lugubru alŭ clopotelorŭ, flamurile negre de pe edificiile scólelorŭ şi telegramele din diminéţa ḍilei de 3 Septemvre au anunţatŭ publicului românescŭ din locŭ şi din depărtare, că parcele neîndurate au tăiatŭ firulŭ unei vieţĭ preţióse, au vestitŭ că nu unŭ omŭ de tóte ḍilele, ci unŭ bărbatŭ de marĭ fapte a trecutŭ din timpŭ la eternitate.

Acesta este venerabilulŭ prepositŭ capitularŭ, care în trei Septemvre a. c. la 4 óre de diminéţă în etate de 83 de anĭ şi-a terminatŭ cariera cea măréţă şi abundantă de fapte.

Biserica, naţiunea şi sciinţa deplânge astăḍĭ una din cele mai marĭ perderĭ. Că numai aşa ne putemŭ esplica doliulŭ generalŭ ce se manifestéză, la carĭ au alergatŭ cei din locŭ şi mulţĭ din depărtare, parte în persónă parte prin frumóse cununĭ şi telegrame de condolinţă, spre a da ultimele şi meritatele tribute de recunoscinţă şi admiraţiune bărbatului, care în tótă viéţa sa a lucratŭ pentru binele şi luminarea gintei sale.

Nu ajunge timpulŭ, nu-mĭ ajungŭ puterile şi nu este cu putinţă ca ingenii micĭ sĕ pótă cuprinde materii marĭ şi sĕ pótă descrie după meritŭ pe unŭ bărbatŭ atâtŭ de mare, precum a fostŭ reposatulŭ, care unŭ timp îndelungatŭ a luminatŭ în mijloculŭ poporului din care a eşitŭ.

Pentru aceea mĕ voi mărgini a arĕta numai trăsurile mai caracteristice, mai marcabile, din viéţa pămêntéscă a reposatului, şi deodată a arunca câteva florĭ de laudă în jurulŭ acestui venerabilŭ sicriu, în care suntŭ ascunse remăşiţele pămêntescĭ a distinsului bărbatŭ Timoteu Cipariu.

Reposatulŭ, precum însuşĭ spune în biografia scrisă cu mâna sa propriă în protocolulŭ capitularŭ, s'a născutŭ la anulŭ 1805 în parochia Pănădii, nu departe de acestŭ opidŭ, dintr'o familiă onorabilă, din părinţĭ românĭ gr. cat. cu numele Iacobŭ şi Salomia.

Primele raḍe de lumină le-a primitŭ tinerulŭ Timoteu în loculŭ sĕu natalŭ, dér spiritulŭ lui era cu multŭ mai mare, dorulŭ lui de lumină cu multŭ mai ferbinte, decâtŭ ca sĕ se pótă îndestuli numai cu învĕţătura câştigată dela tatălŭ sĕu; pentru aceea la anulŭ 1814 pentru prima óră s'a arĕtatŭ junele Cipariu la treptele scólelorŭ din Blaşŭ. Ca cerbulŭ ce se doresce la isvórele apelorŭ, ca pasĕrea iubitóre de lumină, ca albina ce alérgă spre câmpurĭ înflorite, aşa a alergatŭ tinerulŭ Timoteu la acestea isvóre de lumină, la acestea scóle clasice.

Aicea a percursŭ elŭ studiile gimnasialĭ, filosofice şi teologige şi atâtŭ în unele câtŭ şi în altele a făcutŭ progrese strălucite.

Cu pacienţă admirabilă şi cu zelŭ înflăcăratŭ a percursŭ calea cea grea a muselorŭ, dela care nu l'a pututŭ abate nicĭ fómea, nicĭ golătatea, nicĭ alte lipse ce care avea a se lupta. Aşa a terminatŭ elŭ tóte cursurile de învĕţămîntŭ şi la anulŭ 1825, sub aplausulŭ profesorilorŭ sĕi, a părăsitŭ băncile scólelorŭ teologice.

După absolvarea studielorŭ filosofice şi teologice, la anulŭ 1825 fù denumitŭ ca profesorŭ la gimnasiulŭ din Blaşiu şi deodată cu începerea prelegerilorŭ sale a începutŭ a lua sborŭ eruditiunea lui.

Intr'aceea, ca profesorŭ gimn. la anulŭ 1827 s'a ordinatŭ de preotŭ îmbrăţişindŭ celibatulŭ, ca aşa liberŭ de grijile vieţei conjugale sĕ se pótă dedica cu totulŭ studiului, soţulŭ lui nedespărţitŭ în tótă viéţa sa. Spre studiu atâta plăcere avea, încâtŭ adeseorĭ se îndatina a ḍice, că unŭ preotŭ fără sciinţă e totŭ atâtŭ de stricaciosŭ pentru biserică, ca şi unŭ preotŭ fără moralitate.

Bărbatŭ versatŭ în toţĭ ramii sciinţelorŭ teologice şi profane, Timoteu Cipariu a făcutŭ în totŭ timpulŭ vieţii sale marĭ servićii bisericei, şcólei şi naţiunei. De'a anulŭ 1828 încóce pe elŭ îlŭ aflămŭ aplicatŭ, acum ca

profesorŭ de filosofiă, acum ca profesorŭ de teologiă dogmatică, acum ca prefectŭ de studii în seminarŭ și ca asesorŭ consistorialŭ și prefectŭ de tipografiă, acuma ca profesorŭ de limbile orientale și de sfânta scriptură, și în acéstă, în sf. scriptură, 'i s'au deschisŭ lui toți tesaurii sciințelorŭ.

A lui e meritulŭ de a fi scrisŭ îndreptatŭ și tipăritŭ mai întâiu cu litere străbune cărțile bisericescĭ, precum orologierulŭ, acatistierulŭ, liturgierulŭ și altele asemenea; a lui e meritulŭ de a fi datŭ la lumină mai multe manuale pentru folosulŭ șcólelorŭ din Blașiu, ca sĕ nu ḑicŭ nimica de profundele studii de limbă și de alte scrierĭ scientifice, eșite din péna măiéstră a rĕposatului.

Sciința teologică și profană era concentrată în rĕposatulŭ în modŭ harmonic, ca într'unŭ templu, căcĭ pe lângă tótă vastitatea sciințelorŭ sale profane, Timoteu Cipariu întru nimica nu s'a abătutŭ dela credința bisericei sale, încâtŭ despre dênsulŭ cu dreptŭ cuvêntŭ se póte ḑice, că cursulŭ l'a împlinitŭ și credința a păḑitŭ. Pentru aceea preamărescu-te pre tine, o sfântă biserică, în alŭ cărei sînŭ s'a născutŭ și educatŭ acestŭ fiu pe câtŭ de eruditŭ, pe atâtŭ de credinciosŭ. Fiă, ca sînulŭ tĕu celŭ sfântŭ sĕ producă încă mulțĭ asemenĭ fii devotațĭ.

Bărbatŭ înḑestratŭ cu cele mai eminente calităţĭ ale spiritului, și cu multifarie cunoscințe, Timoteu Cipariu n'a pututŭ rĕmâné multŭ timpŭ în oficii inferióre, pentru-că deoparte dreptatea, ér de alta interesele și binele bisericei pretindea, ca elŭ sĕ fiă promovatŭ la oficiu mai înaltŭ, ceea ce s'a și întêmplatŭ la anulŭ 1842, alegêndu-se de Canonicŭ în Capitululŭ acestei biserici catedrale. Dér unŭ bărbatŭ decoratŭ cu tóte sciințele teologice și profane, ca T. Cipariu, n'a pututŭ rĕmâné numai pre lângă simplulŭ oficiu de Canonicŭ. Binele publicŭ pretindea, ca lui sĕ i-se concrédă și alte oficii importante, pentru că importantŭ era și elŭ. In elŭ s'a împlinitŭ ḑisa s. scripturĭ: servŭ bunŭ și credinciosŭ, peste puține ai fostŭ pusŭ, peste multe te voiu pune".

Intre alte multe oficii lui i s'a concreḑutŭ însemnatulŭ oficiu de directorŭ la gimnasiulŭ din Blașiu, care oficiu l'a purtatŭ 21 de anĭ, dela anulŭ 1854—1875. Pre acelŭ timpŭ literatulŭ T. Cipariu, prin scrutările și feluritele lui scrierĭ a seceratŭ cele mai strălucite victorii pe câmpulŭ literaturei române. Eruditulŭ directorŭ T. Cipariu a lucratŭ cu așa efectŭ încâtŭ elŭ nu numai în studenţĭ, ce s'au perondatŭ în decursŭ de 21 anĭ, ci și în profesorĭ a imprimatŭ adêncŭ caracterulŭ principielorŭ sale de limbă. Atare efectŭ nu putea sĕ producă altulŭ, decâtŭ T. Cipariu, care era pe depinŭ convinsŭ despre soliditatea principiilorŭ sale. Și e mirare, că efectulŭ produsŭ de elŭ durézâ și astăḑĭ. Pentru aceea cu totŭ dreptulŭ merită sĕ-lŭ lăudăm, căcĭ a făcutŭ minunĭ în viéța sa. Și nu voiu greși décă voiu adauge, că T. Cipariu în împrejurările grele ale directoratului sĕu a fostŭ columna cea mai tare a școlei din Blașiu.

Eramŭ însĕ sĕ uitŭ a spune, că activitatea lui nu s'a mărginitŭ numai în giurulŭ bisericei séu scólei, ci s'a estinsŭ și mai departe.

Pe lângă tóte ocupațiunile sale cele multe ce le avea ca directorŭ, profesorŭ, canonicŭ, prefectŭ de tipografiă și altele, elŭ avea timpŭ destulŭ de a se ocupa și cu scrierĭ de mare valóre.

Bărbatulŭ înḑestratŭ cu inimă curată română și cu formidabile arme de ale sciinței, Timoteu Cipariu, nu a pututŭ rĕmâné indiferentŭ față de nedreptele acusărĭ și atacurĭ îndreptate din partea altora în contra naționalităței române, ci ca unŭ apologetŭ din timpurile cele vechĭ ale creștinismului, prin scrierĭ profunde istorico-critice a înfrântŭ argumentele contrarie; érâ ca ḑiaristŭ demnŭ de tótă stima, în „Organulŭ Luminărei" publicatŭ pe la anulŭ 1847/48 alăturea cu Bărnuțŭ, Pumnulŭ, Mureșianu, Laurianu și Maiorescu, carĭ mai nainte decâtŭ elŭ s'au dusŭ în patria ceréscă, a luatŭ parte activă la măréța operă a deșteptărei naționale.

De aceea cu totŭ dreptulŭ, că elŭ a făcutŭ și a învĕțatŭ și pentru aceea mare se va chema. Din asta causă și societățile literare române și cele străine totdéuna l'au onoratŭ punêndu-lŭ între președinții și membrii sĕi.

Și prin ce s'a făcutŭ repausatulŭ mare? de sigurŭ că nu prin nobilitatea nascerei, nu prin lingușire, nu prin avere, nu prin oficii înalte, ci prin abnegare de sine, prin diligență continuă, prin caracterŭ solidŭ, prin folosirea timpului și întrebuințarea talentului datŭ de Dumneḑeu.

Ca operariu în viia domnului, ca preotŭ, cine nu scie câtŭ de acuratŭ era elŭ întru împlinirea funcțiunilorŭ bisericescĭ.

Ca canonicŭ, ca asesorŭ consistorialŭ, ca vicarŭ generalŭ și capitularŭ, ca președinte la forurile matrimonialĭ și în urmă ca prepositŭ capitularŭ, elŭ totdéuna a premersŭ cu claritatea judecății, cu pĕtrunderea obiectului și cu iubirea de dreptate. Ér față de superiorii sub carĭ a funcționatŭ reposatulŭ totŭ-deauna s'a purtatŭ cu modestiă, umilință și supunere. Superbia, vițiulŭ multorŭ eruditĭ, în inima lui nobilă prin virtuțĭ nicĭodată nu s'a pututŭ încuiba. In urmă repausatulŭ prin graiulŭ meu dă simțĕmintelorŭ sale espresiune de adêncă mulțămită, venerațiune și recunoscința Escel. Sale prea demnului Metropolitŭ, pentru că s'a înduratŭ a-i conduce în persónă ceremonia funebrală, rugându-lŭ sĕ binevoiéscă a-i da și binecuvêntarea și deslegarea archierésca; deodată mulțămesce capitularilorŭ, colegilorŭ sĕi vechĭ și noi, membrilorŭ ilustri venițĭ din depărtare, profesorilorŭ, tinerimei studióse, celorŭ mai de aprópe ai sĕi, precum și poporului pentru omagiulŭ ce 'i l'au adusŭ în acestŭ momentŭ de eternă despărțire. Aminŭ.

Adunarea generală a Asociațiunei.

Sibiiu, în 19 Augustŭ 1887.

(Fine.)

Mare fu numĕrulŭ celorŭ carĭ conveniră la banchetulŭ datŭ la 2 óre p. m. în pavilionulŭ din grădina „Hermann." In numĕrŭ cam de 200 de persóne, între carĭ aprocsimativŭ a treia parte o formau damele, compusŭ mai multŭ din Sibienĭ, óspeții ocupară cele trei mese marĭ, frumosŭ aranjate în numitulŭ pavilionŭ, care într'adevĕrŭ avea de astă dată mai multŭ caracterulŭ unui prânḑŭ comunŭ de cunoscință. Credŭ că nu greșescŭ cândŭ ḑicŭ că serviciulŭ și aranjamentulŭ au fostŭ destulŭ de corĕspunḑĕtóre și fiecare a pututŭ fi mulțămitŭ atâtŭ cu promptitudinea serviciului câtŭ și cu ceea ce s'a servitŭ. — Acésta s'a pututŭ constata și din disposiția bună și veselia ce domnea la mese. Incepură toastele. Primulŭ îlŭ ținù vicepreședintele Asociațiunii, d-lŭ I. **B o l o g a**, pentru Maiestatea Sa Impĕratulŭ și casa imperială, care fu întêmpinatŭ cu strigăte de „sĕ trăéscă."

Sculându-se apoi d-lŭ Dr. I. **R a ț i u** toastă pentru Președintele Asociațiunii, comitetulŭ ei și în genere pentru toțĭ factorii sprijinitorĭ și promovătorĭ ai intereselorŭ ei. Vii strigăte de „sĕ trăéscă" urmară după acestŭ toastŭ. D-lŭ G. **B a r i ț i u** toastă pentru femeia română, ceea ce avù unŭ efectŭ destulŭ de bunŭ, pentru-că atinse unulŭ din punctele cele mai însemnate, adecă cultura femeii. D-lŭ V. **B a b e ș ŭ** toastă după aceea amintindŭ ospitalitatea orașului și poporațiunea Sibiană, pentru primarulŭ orașului, la care rĕspunse d-lŭ primarŭ **H o c h m e i s t e r** în terminĭ fórte călduroșĭ și amicabilĭ, dorindŭ prosperare și succese strălucite Asociațiunei nóstre cu menire atâtŭ de măréță.

Cu mare însuflețire a fostŭ primitŭ discursulŭ d-lui Dr. A. **M u r e ș i a n u**, care ridică unŭ păharŭ pentru junimea română, fala națiunii și speranța ei în viitorŭ. La cererea mai multora luă cuvêntulŭ d-lŭ advocatŭ I. **P o p a** („Caliculŭ"), care prin modulŭ sĕu de vorbire humoristicŭ ne-a procuratŭ câte-va momente fórte plăcute. S'a mai toastatŭ apoi: pentru clerulŭ românŭ dl. I. **B a r i ț i u**; pentru poporŭ, talpa țĕrii, d-lŭ I. **G h i b u**; pentru reuniunea femeilorŭ române din Sibiiu; d-lŭ **A. C o s m a**; pentru înțelegerea și conlucrarea solidară a tinerilorŭ cu bĕtrânii, d-lŭ A. **V l a i c u**, și pentru membrii Asociațiunii d-lŭ I. **H a n n i a**, și în specialŭ pentru membrulŭ ei fundatorŭ presentŭ d-lŭ N. **R a c o v i ț ă**, la care acestŭ domnŭ rĕspunde urândŭ Asociațiunei prosperare. S'ar fi mai continuatŭ toastele, căcĭ era bună disposiția, décă președintele comitetului aranjatorŭ nu avea nepotrivita ideă de a interveni pentru câteva dame carĭ voiau sĕ se depărteze, vrêndŭ a le conduce în sunetulŭ unui marșŭ, care marșŭ făcù unŭ sfêrșitŭ involuntarŭ petrecerii dela banchetŭ.

Astfelŭ decurse banchetulŭ, la care nu lipsi nicĭ musica, și se termină cam pe la $5^1/_2$ óre p. m.

Séra la $8^1/_2$ óre se dete „balulŭ Asociațiunii" în sala dela „Impĕratulŭ Romanilorŭ." Publiculŭ n'a fostŭ tocmai numerosŭ la acestŭ balŭ; era obositŭ póte de petrecerile anterióre. Au fostŭ însĕ dreptŭ compensare representate clasele cele mai de frunte ale societății, cu deosebire sibiene. Cu deosebire damele române formau podóba acestei serate. Nu lipsia nicĭ eleganța, nicĭ chiar luxulŭ în toaletele damelorŭ. Mai bine însĕ le ședea costumulŭ naționalŭ și nu'mĭ potŭ închipui o îmbrăcăminte mai drăgălașă, mai atrăgĕtóre și mai fermecătóre ca acésta. Regretŭ că nu potŭ înșira aicĭ pe tóte câte au apărutŭ în costumŭ naționalŭ. Voiu aminti numai pe d-șórele Iuga, Secula și pe dómnele Iechimŭ, Rusu, Popŭ. etc.

In generalŭ balulŭ n'a fostŭ așa de animatŭ, cum s'ar fi așteptatŭ. Cu tóte aceste, s'a dansatŭ destulŭ. Joculŭ s'a începutŭ cu „Hora." S'a dansatŭ și »Romana«, acestŭ jocŭ elegantŭ naționalŭ, dér cu pause necesare din partea musicei și cu încurcăturĭ nepotrivite din partea dansatorilorŭ, carĭ arŭ trebui se aibă ambițiunea de a esecuta corectŭ acestŭ jocŭ naționalŭ. După pausă s'a dansatŭ și »Ardeleana."

Cu balulŭ se încheiă programulŭ festivităților și cei mai mulțĭ dintre óspeții strênșĭ își luară rĕmasŭ bunŭ dela Sibiiu. Pentru cei carĭ au mai rĕmasŭ, aranjară Marțĭ după améḑĭ frații Sibienĭ o escursiune la „Dumbravă", o pădure fórte frumósă în apropiere. Aci pe la 5 óre p. m. se inscenă, după mai multe jocurĭ sociale, o petrecere cu dansŭ, la care tinerimea luă parte cu multă animațiă. Se dansă atâtŭ într'unŭ pavilionŭ, câtŭ și sub cerulŭ liberŭ, până séra târḑiu, ér familiile se așeḑară împreună cu cunoscuții la mese întinse și bine garnisite, unde își petrecură în bună disposiția. Mare hazŭ a fă-

---

FOILETONŬ.

(46)

Misterele Veneției.

de Edouard Didier, traducere de *Ioană S. Spartali.*

XVI.

Cei Doi Foscari.

Tóte o sĕrbătoreau, însĕ tóte băgară de sémă, că Veneția era fórte schimbată. Fiica Adriaticei nu mai era fata pe care o cunoscuseră odată așa de sburdalnică, așa de veselă, așa de fericită — o adevĕrată raḑă de sóre, după cum i se ḑicea — cum fusese în schitulŭ Fetelorŭ Nobile. In loculŭ risului argentiu, care rĕsunase atâta vreme între ḑidurile schitului, acum abia i se ḑărea umbra unui zîmbetŭ pe buze; ochii sĕi frumoșĭ, albastri ca unŭ cerŭ de primăvéră, luaseră fața unei mărĭ adêncĭ pe o vreme furtunósă.

— Aidemŭ în grădină sĕ visitămŭ tóte floricelele frumóse pe carĭ îțĭ plăcea sĕ le cultivĭ chiar cu mânile tale! îi ḑise cea mai intimă din fostele-i prietene.

Insĕ Veneția făcù unŭ semnŭ din capŭ cum că nu vré, și luândŭ mâna stariței îi ḑise:

— Maică, am sĕ solicitŭ o grațiă dela d-ta.

— Ce voeștĭ, copila mea? o întrebă sfânta femee.

— Așĭ vré sĕ dobândescŭ dela d-ta, scumpă maică, autorisarea ca sĕ mĕ ducŭ singură sĕ mĕ închinŭ în paraclisulŭ schitului.

Bine înțelesŭ, i se dete voiă. Insĕ Veneția întârḑiă așa de multŭ în paraclisŭ, încâtŭ călugărițele începură sĕ se îngrijască. Se trimiseră două surorĭ ca sĕ vaḑă ce face și ele o găsiră întinsă leșinată.

— Trebue sĕ plecŭ numai decâtŭ! fură vorbele pe carĭ le rosti îndată ce deschise ochii.

— Dér ce ai, copila mea? o întrebă starița.

— O, scumpă maică, am vĕḑutŭ adineaorĭ cum a căḑutŭ trăsnetulŭ pe casa lui Foscari și cum s'a surpatŭ. Lasă mĕ sĕ mĕ întorcŭ mai iute lângă domnulŭ meu, lângă prințulŭ și părintele meu! ḑise Veneția începêndŭ sĕ plângă.

— Du-te, copila mea! ḑise starița fără sĕ se mire de vorbele ciudate pe carĭ le rostise Veneția.

Halucinațiile, carĭ erau consecința misticismului, erau în gustulŭ epocei — décă nu făceau cumva o ireverență ca s'o spunemŭ.

Religia era p'atuncĭ marea poesiă a lumii. In mijloculŭ crimelorŭ publice și a crimelorŭ private, alŭ cărorŭ teatru a fostŭ secolulŭ alŭ XV-lea, sufletele dióse găseau scăpare în rugăciune. In exaltarea evlaviei lorŭ aveau atuncĭ arătărĭ, vedenii despre viitorŭ și — fenomenŭ pe care nu lŭ pricepŭ — găseau adesea orĭ întâlneau dreptŭ.

Veneția plecă îngrabă și sosi numai în câteva césurĭ.

Când s'apropiă de Piazzetta, fiica Adriaticei băgă de sémă că acolo era mișcare mare. Pilcurĭ numeróse se vedeau dela Baptisteriu, pe Piazzetta și pe cheiulŭ **d e i S c h i a v o n i**, până la Arsenal. Negreșitŭ că în Veneția se petrecea acum ceva ciudatŭ. Adevĕrulŭ e că fiăcare își arăta corabia de căpeteniă care negreșitŭ că se'ntorcea din vre o espediție și care se silea sĕ scobóre canalulŭ Orfano pentru ca sĕ profite de umflarea mării și sĕ abordeze la cheu.

»Dér de unde venea corabia cea mare?«.

— „Din ce expediția?".

— »Cine era pe bordŭ?".

La întrebările acestea Veneția auḑi că corabia aceea aducea din exilŭ pe Jacopo Foscari, care fusese rechematŭ de Senatŭ.

Fiica Adriaticei simțĭ o bucuriă nebună când auḑi acésta. Va sĕ ḑică, ea se înșelase în prevederile sale, casa Foscari nu era amerințată de ruină după cum creḑuse ea!

— Astfelŭ se gândea Veneția pe când trecea Piazzetta, pentru ca sĕ se ducă la palatulŭ ducalŭ. Cum sosi, alergă în apartamentele particulare ale dogelui. Insĕ în locŭ sĕ găséscă pe bĕtrânŭ bucurosŭ că i s'a întorsŭ copilulŭ din exilŭ, Veneției i se părŭ că bĕtrânulŭ doge era și mai desperatŭ decâtŭ când îlŭ părăsise.

— In sfîrșitŭ nu s'a întorsŭ Jacob, copilulŭ d-tale iubitŭ, din exilŭ? Nu l'a chematŭ în sfîrșitŭ Senatulŭ înapoi? îlŭ întrebă ea.

— Ba da, Senatulŭ l'a chematŭ înapoi... este adevĕratŭ... pentru ca sĕ lŭ judece încă odată și negreșitŭ pentru ca sĕ-lŭ chinuiéscă încă odată. Insĕ de astădată, celŭ puținŭ, Senatulŭ n'are sĕ mĕ aibă complice. Am sĕ refuzŭ, fiindŭ că nu vreau sĕ fiu pentru a doua óră călăulŭ copilului meu din urmă, — rĕspunse dogele cu nespusă amărăciune.

Dogele tocmai ḑisese vorbele acestea când intră unŭ ofițerŭ trimisŭ de Consiliulŭ celorŭ ḑece.

— Ce vreĭ cu mine? ḑise dogele încruntândŭ sprâncenele.

— Alteță! rĕspunse ofițerulŭ salutândŭ până jos, — Consiliulŭ celorŭ ḑece presintă omagiele sale prea marelui, prea puternicului doge alŭ Veneției..

— Trecĭ peste astea și spune ce vreai dela mine Consiliulŭ celorŭ ḑece? ḑise Foscari tăindu-i vorba.

— Alteța serenisimă, Consiliulŭ așteptă în localulŭ

cută în Dumbravă »Musica Caliculului“ compusă din 4 inşĭ: unŭ conducĕtorŭ orbŭ cu fluerulŭ, doi violinişti şi unulŭ cu violoncello. Orbulŭ cântă cu fluerulŭ de minune şi numai cântece române din tóte ţinuturile. Caracteristică era şi uniforma musicanţilorŭ cu insemnele „Calicului“. Séra târḑiu se încheiă şi acéstă ultimă petrecere şi pe unŭ timpŭ fórte plăcutŭ ne întórserămŭ spre casă.

Remâne acum sĕ ne dămŭ sémă despre resultatele obţinute în generalŭ la acéstă adunare. In acéstă privinţă, trebue sĕ constatămŭ următórele, parte prin esperiinţă propriă, parte în urma consultării cu alţii.

Adunarea acésta generală a fostŭ slabŭ cercetată, ceea ce pe lângă alte piedecĭ admisibile dovedesce şi óre-care lipsă de interesŭ faţă cu acéstă nobilă instituţiune culturală. Mĕ îngrijesce împrejurarea, că ne-amŭ deprinsŭ la adunările generale a pune prea multŭ pondŭ pe festivităţĭ şi prea puţinŭ pe lucrarea spirituală, ceea ce se póte constata mai alesŭ din disproporţia între numĕrulŭ celorŭ ce visiteză adunările şi a celorŭ ce iau parte la petrecerĭ. Puţinĭ chiar dintre inteligenţa romănă sibiană au participatŭ la şedinţe, ceea ce trebue sĕ constatŭ cu mare părere de rĕu.

Tinerimea română nu desvóltă interesulŭ ce ar trebuĭ sĕ-lŭ desvólte în genere pe terenulŭ culturalŭ şi acésta ar fi a se atribui lipsei de lucrare comună a tinerilorŭ cu bĕtrânii şi a iniţiării celorŭ mai tinerĭ în acéstă lucrare comună atâtŭ de necesară. In casulŭ contrarŭ amŭ fi vĕḑutŭ mai multă emulaţiune în lucrarea literară şi la acéstă adunare.

Este timpulŭ supremŭ ca cu toţii sĕ ne punemŭ pe lucru, décă voimŭ sĕ ne vedemŭ lucrarea nóstră culturală încoronată de succesŭ! — Referitorŭ la festivităţĭ observŭ că: ele în generalŭ au reuşitŭ bine aşa încâtŭ publiculŭ a fostŭ mulţămitŭ, dér primirea óspeţilorŭ din partea publicului sibianŭ, în urma părerilorŭ esprimate din mai multe părţĭ, lăsa ceva de doritŭ.

Incheiu raportulŭ meu în speranţă, că binevoitorulŭ cetitorŭ nu va lua în nume de rĕu nicĭ una din observările mele, carĭ n'au altŭ scopŭ decâtŭ a atrage atenţiunea asupra unorŭ scăderĭ, carĭ mai multŭ séu mai puţinŭ esistă şi trebuescŭ delăturate. V—u.

SCIRILE ḐILEI.

Rĕsboiulŭ Cehilorŭ contra făinii unguresci se continuă cu furiă. Din Brünn se comunică, că representanţa comunală din Trebitsch în Moravia a hotărîtŭ, ca pentru fiecare sacŭ de făină, meiu orĭ grişŭ de provenienţă unguréscă se ia 1 fl. dare de consumŭ, şi totŭ atâta pentru fiecare porcŭ importatŭ din Ungaria şi vêndutŭ în Trebitsch. Reuniunea ţĕranilorŭ cehĭ a publicatŭ unŭ apelŭ, în care invită şi pe celelalte comune a face acelaşĭ lucru.

—x—

Esportulŭ de cai din Bosnia şi Erţegovina se permite în aceleaşĭ condiţiunĭ ca şi din monarchia austro-ungară, şi anume prin următórele oficii vamale: Zvornik, Vardiste (lângă Visegradŭ) şi Cfajnica. In aceste oficii vorŭ fi instituite comisiunĭ, care au sĕ visiteze şi sĕ însemneze, pentru a ţiné în evidenţă, numĕrulŭ şi calitatea cailorŭ ce esportă.

—x—

Unŭ incendiu mare a isbucnitŭ în Vesprimŭ, din Ungaria, în ḑiua de 24 Augustŭ v. Până séra au arsŭ 200 de case. Mai mulţĭ ómenĭ au peritŭ în flacărĭ.

—x—

Pentru publiculŭ, care voiesce sĕ facă escursiune la Braşovŭ şi de aci la Sinaia, biuroulŭ din Braşovŭ alŭ căilorŭ ferate ungare a întocmitŭ pentru ḑiua de 9 Septemvre n. unŭ trenŭ separatŭ, pentru care se dau bilete de ducere şi întórcere, cu preţurĭ scăḑute, valabile pentru Braşovŭ pe 14 ḑile, din următórele staţiunĭ: Augustinŭ, Apahida, Elisabetopole, Oradea-mare, Sibiiu, Homorodŭ-Cohalmŭ, Alba-Iulia, Cluşiu, Tĕrgulŭ-Mureşului, Mediaşŭ, Sighişóra, Turda! In preţurile biletelorŭ până la Braşovŭ şi îndĕrĕtŭ se cuprinde şi completa alimentare şi încvartirare pentru ḑiua de 9 Septemvre, amĕsuratŭ programului. In Braşovŭ sosesce trenulŭ la 10 Septemvre diminéţa, unde călĕtorii vorŭ fi încvartiraţĭ în hotelŭ de primulŭ rangŭ, apoi sĕ va visita oraşulŭ, se va da concertŭ cu organele în catedrala ev. prânḑulŭ va fi comunŭ în sala hotelului Nr. 1, se va face escursiune pe Têmpa orĭ în împrejurimile Braşovului, séra va fi cină comună şi concertŭ alŭ capelei orăşenescĭ în sala hotelului Nr. 1. Inscrierile pentru acéstă escursiune la Braşovŭ se facŭ în biurourile de bilete de drumŭ în Oradea-mare, Cluşiu şi Braşovŭ, precum şi în staţiunile susŭ-amintite. La 11 Septemvre se face escursiunea la Sinaia, unde vorŭ fi festivităţĭ: serviciu festivŭ solenelŭ în biserica mănăstirei, iluminarea electrică a castelului regalŭ, care e splendidŭ situatŭ, focŭ de artificii, festivitate în taberă etc. etc. Se scie că în acéstă ḑi 28 Augustŭ (10 Septemvre) e aniversarea luărei Griviţei. Pentru călĕtoria la Sinaia e necesarŭ unŭ certificatŭ de drumŭ orĭ unŭ biletŭ de legitimare. Totodată se aduce la cunoscinţă, că se primescŭ înscrierĭ pentru prânḑirea la Sinaia, la biroulŭ orăşenescŭ din Braşovŭ alŭ căilorŭ ferate ungare. Preţulŭ unui prânḑŭ este fl. 2. 5 cr. séu 1. 45 de persónă. In ambele preţurĭ se află deja socotitŭ vinŭ, pâne şi cafea négră.

—x—

In grădina dela restauraţiunea Nr. 5 din Braşovulŭ vechiu va cânta de astă séră, Mercurĭ, încolo în fiecare séră musica naţională din Bucuresci.

Societatea maghiară.

Noulŭ rectorŭ alŭ universităţii din Pesta, Dr. Ioanŭ Hunfalvy, în vorbirea sa, prin care luă rectoratulŭ în mânile sale, ḑise despre „Societatea şi Universitatea« maghiară următórele adevĕrurĭ:

„Aḑĭ s'a întinsŭ luxulŭ şi grandomania. Se aducŭ rugăciunĭ viţelului de aurŭ şi anumite cercurĭ ale societăţii s'au cufundatŭ cu totulŭ în materialismŭ. Prosperéză şarlatania, ómenii se dau jocului de cărţĭ, îşĭ însuşescŭ averea altorŭ ómenĭ, defraudéză şi înşélă, şi caută apoi a-şĭ restabili onórea lorŭ prin duelŭ orĭ pregătescŭ vieţii lorŭ unŭ sfêrşitŭ violentŭ. Tóte acestea suntŭ semne neamăgitóre de degenerare, de decădinţă a moravurilorŭ. Marea greşélă a societăţii de aḑĭ este, că nu scie aprecia munca onestă. Suntŭ ómenĭ, carĭ se ruşinéză de lucru, dér pentru aceea suntŭ capabilĭ de cea mai înjositóre acţiune. Aceia, carĭ prin nascere orĭ printr'o altă întêmplare norocósă ajungŭ în posesiunea unorŭ bunurĭ pămêntescĭ şi carĭ prin urmare potŭ duce o viéţă fără grijĭ, privescŭ în josŭ cu dispreţŭ orĭ cu o condescendenţă ofensătóre la aceia, carĭ îşĭ câştigă mijlócele de esistenţă în sudórea feţii lorŭ. Aşa li se întêmplă acelora, carĭ se ocupă cu lucru materialŭ, şi încă şi mai puţinŭ e apreţiată lucrarea spirituală. Décă acei domnĭ nu cruţă nicăirĭ, o facŭ acésta faţă cu gustările spirituale. Stricarea vieţii sociale însĕ are încă o altă causă decâtŭ neapreţiarea lucrului, este lipsa de simţĕmêntulŭ seriosŭ de datoriă. Şi décă întrebĭ, cum vine vorbitorulŭ ca sĕ ridice tóte împutările acestea contra societăţii tocmai din acestŭ incidentŭ şi la acestŭ locŭ, atuncĭ rĕspunde, că de aceea o face, fiindŭ că e convinsŭ, că patria numai atuncĭ póte înflori şi prospera, décă societatea se va transforma radicalŭ. Şi acéstă regenerare a vieţii sociale trebue sĕ pornéscă dela universitate, în care se cultivă şi se educă aceia, carĭ suntŭ chemaţĭ a lua asupră-le odată ca elementŭ cultŭ rolulŭ de conducĕtorĭ. Dér basa acestei regenerărĭ trebue sĕ formeze conceptulŭ idealŭ alŭ vieţii. Acestei idei trebue în prima liniă sĕ-i aducă omagie universitatea, care cu deosebire trebue sĕ fiă unŭ templu alŭ cultului a totŭ ce e adevĕratŭ, bunŭ şi frumosŭ, de unde trebue isgoniţĭ toţĭ hoţii şi precupeţii. Numai aşa se póte spera regenerarea societăţii.«

La acestea observă fórte corectŭ „Sieb. Deutsch. Tgblt.«: „Celŭ care cunósce viéţa studenţilorŭ la scólele înalte unguresci, de sigurŭ că nu va spera de acolo „regenerarea societăţii.“

Cestiunea bulgară.

Asupra stărei în care se află cestiunea bulgară, o telegramă din Constantinopolŭ comunică următórele:

Pórta a propusŭ Germaniei sĕ fiă mijlocitóre pe lângă Englitera, Austria şi Italia pentru a obţiné asentimentulŭ lorŭ la propunerea ruséscă privitóre la generalulŭ Ehrnroth. Pórta a adăugatŭ că, când tóte puterile vorŭ fi de acordŭ, ea va lucra în înţelegere cu ele pentru a regula într'unŭ chipŭ pacînicŭ cestiunea.

Germania n'a rĕspunsŭ încă; dér după informaţiunĭ sigure, Germania va accepta propunerea de mijlocire pentru că ea a luat-o înaintea cererei Porţei. Germania a începutŭ sondândŭ pe Austria, care a refusatŭ sĕ adereze la propunerea ruséscă pentru că trimiterea unui comisarŭ rusŭ în Bulgaria, întêmpinândŭ opunerea Bulgarilorŭ, arŭ provoca complicaţiunĭ exteriόre.

Cercurile otomane asigură, că Germania n'a pututŭ sĕ obţină o apropiere cu Rusia decâtŭ prin mijloculŭ admiterei Franciei în acéstă înţelegere; în urma acestora se aşteptă în curêndŭ o acţiune comună diplomatică a Franciei, Rusiei şi Germaniei pentru regularea cestiunei bulgare.

In privinţa refusului Austro-Ungariei d'a accepta propunerea rusésca, o telegramă din Viena dă amĕruntele următóre:

Germania a făcutŭ demersulŭ pentru ca Austria sĕ adereze la propunerea rusésca. D. de Kalnoky a rĕspunsŭ, că opunerea Bulgarilorŭ la trimiterea comisarului rusŭ ar provoca de sigurŭ unŭ conflictŭ ce arŭ tîrî pe Ruşĭ la o acţiune militară, că acésta s'arŭ întinde în afară, prin urmare pentru tóte acestea Austria refusă sĕ adereze la propunerea rusésca. D. de Kalnoky crede că trebue sĕ urmeze o politică de reservă şi a se continua încercarea cu prinţulŭ de Coburg.

Englitera şi Italia arŭ părea dispuse sĕ accepte trimiterea unui regentŭ în Bulgaria dér altulŭ decâtŭ Rusŭ séu Turcŭ.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

NEUTRA, 7 Septemvre. — Regele visită pe episcopulŭ Roskovanyi, biblioteca şi mănăstirea de călugăriţe.

SOFIA, 7 Septemvre. — Consiliulŭ de miniştri a hotărîtŭ sĕ ridice poimâne starea de asediu.

Comisiunea sêrbo-bulgară pentru încheiarea convenţiunei privitóre la joncţiunea căilorŭ ferate a ţinutŭ aḑĭ prima şedinţă.

Maiorulŭ Bobev a plecatŭ la Budapesta ca sĕ cumpere cai pentru armată.

BERLINŬ, 7 Septemvre. — „Nordd. Allg. Zeitung“ desminte scirea despre întâlnirea Imperatului germanŭ cu Ţarulŭ rusescŭ.

ROMA, 7 Septemvre. — Pe şesulŭ Rubiera lângă Modena a ţinutŭ Regele o revistă din cele mai măreţe, la care au asistatŭ Prinţulŭ de corónă Amadeu, Regina şi vr'o 60,000 privitorĭ.

BRUCK, 7 Septemvre. — Cassa regimentului 89 a fostŭ deschisă de pungaşĭ jefuindŭ 8000 fl.

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ à 5 cr. se potŭ cumpĕra în tutungeria lui I. GROSS, şi în librăria d-lui Nicolae I. Ciurcu.

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureşianu.

---

obicînuitŭ alŭ şedinţelorŭ sale, buna plăcere a Alteţei Vóstre ca sĕ binevoiţĭ sĕ-lŭ presidaţĭ! ḑise ofiţerulŭ.

— Refusŭ! Du-te şi spune asta celorŭ carĭ te-au trimisŭ! ḑise Foscari.

Insĕ ofiţerulŭ nu se mişcă, rĕmase în picióre nemişcatŭ şi mutŭ în faţa dogelui.

— Nu m'ai auḑitŭ? îlŭ întrebă Foscari.

— Alteţă serenisimă, binevoesce a lua în sémă că nu potŭ sĕ transmitŭ Consiliului supremŭ unŭ rĕspunsŭ care ar compromite nu numai umila mea persónă dér chiar p'a suveranului meu! rĕspunse ofiţerulŭ puindŭ-şĭ genunche în pămêntŭ.

— O stăpâne, prinţe, tată! omulŭ acesta are dreptate. Aibĭ curagiulŭ sĕ te presinţĭ în persónă în faţa Consiliului şi sĕ-i espui cuvintele carĭ te silescŭ sĕ declinĭ de astădată onórea d'alŭ presida. Consiliulŭ este compusŭ din ómenĭ.... ḑise şi Veneţia aruncându-se la picióréle dogelui.

— Vréi sĕ ḑicĭ din tig i!.... ḑise Foscari tăindu-i vorba.

— Vréu sĕ credŭ că suntŭ ómenĭ, carĭ nu vorŭ avea barbaria sĕ rĕspingă drépta ta rugăciune! ḑise Veneţia.

— Fiă! sĕ deşertŭ şi paharulŭ acesta de amărăciune! ḑise Foscari puindu-şĭ pe capŭ boneta, emblema demnităţii sale.

Când se presintă dogele în sala Consiliului, unde-lŭ aşteptau cei ḑece, fù primitŭ cu aceleaşĭ formule de respectŭ falsŭ ca de obiceiu. Cu unŭ gestŭ îlŭ invită pe Consiliu sĕ şéḑă.

— Escelenţe — ḑise elŭ pe urmă, — am venitŭ sĕ vĕ rogŭ, sĕ nu impuneţĭ unui bĕtrânŭ de optḑecĭ de anĭ o datoriă care este mai pre susŭ de puterile sale. Sperŭ că veţĭ binevoi, după cum aţĭ făcutŭ la ultimulŭ interogatoriu alŭ lui Martinengo, sĕ alegeţĭ p'unŭ altulŭ în loculŭ meu ca sĕ presideze Consiliulŭ în timpulŭ duReróselorŭ desbaterĭ carĭ se vorŭ începe.

— Senatulŭ a şi deliberatŭ în privinţa acésta şi a respinsŭ mai dinainte cererea dogelui! rĕspunse numai decâtŭ senatorulŭ Loredano.

— Atuncĭ, am onórea sĕ depunŭ pe masa Consiliului demisia mea de doge alŭ Serenisimei Republicĭ, pe care d-vóstră aţĭ mai refusat'o în douĕ rĕndurĭ! ḑise Francesco Foscari.

— Şi o refusămŭ pentru a treia óră! D-ta nu ai dreptulŭ sĕ te desărcinezĭ fără învoirea Senatului.

— Atuncĭ dér ce cereţĭ dela mine?

— Sĕ presideḑĭ Consiliulŭ, care s'a strînsŭ ca tribunalŭ pentru ca sĕ judece pe Iacobŭ Foscari, acusatŭ de crimă de înaltă trădare şi de complotŭ împotriva siguranţei Statului.

Dogele ridică ochii la cerŭ:

— Dumneḑeule! îlŭ auḑĭ, şi suferĭ astfelŭ de lucru!

Pe urmă lăsă capulŭ în josŭ şi îngână cătră Consiliu:

— Fiă! voiu împlini şi sarcina acésta durerósă! Domnilorŭ, şedinţa este deschisă!

Iacobŭ fù îndată adusŭ în faţa Consiliului. Era fórte galbĕnŭ. Cu tóte acestea i se vedea o umbră de zîmbetŭ pe buze. Cum ḑări pe tatălŭ sĕu se oprì cu mâna stângă pe inimă pe când cu drépta trimitea o sărutare bĕtrânului doge.

Dogele lăsă ochii în josŭ ca sĕ ascunḑă o lacrimă care-i picà din pleope. Iacobŭ salută apoi pe membrii Consiliului şi ḑise:

— Escelenţe, mai nainte de tóte vĕ mulţămescŭ că mi-aţĭ procuratŭ ocasia sĕ respirŭ pentru cea din urmă óră aerulŭ multŭ iubitei mele Veneţii.

(Va urma.)

Cursulŭ la bursa de Viena

din 5 Septemvre st. n. 1887

Rentă de aurŭ 5%	100 50
Rentă de hârtiă 5%	87.30
Împrumutulŭ căilorŭ ferate ungare	150.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	98 70
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	126 –
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	114 25
Bonurĭ rurale ungare	105.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.50
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	104 50
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.50
Bonurĭ rurale transilvane	104 70
Bonurĭ croato-slavone	104 75
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	100. –
Împrumutulŭ cu premiu ung.	121.90
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	124 25
Renta de hărtiă austriacă	81 30
Renta de arg. austr.	82 45
Renta de aurŭ austr.	112 80
Losurile din 1860	136.30
Acţiunile băncei austro-ungare	884 —
Act. băncei de creditŭ ung.	287.—
Act. băncei de creditŭ austr.	283 20
Argintulŭ —. — Galbinĭ împărătescĭ	5.91
Napoleon-d'orĭ	9.95
Mărcĭ 100 împ. germ.	61.50
Londra 10 Livres sterlinge	125 60

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 23 Augustŭ st. v. 1887.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%)	$91\frac{1}{2}$	$92\frac{1}{2}$
Renta rom. amort. (5%)	$95\frac{1}{4}$	$95\frac{3}{4}$
» convert. (6%)	$89\frac{3}{4}$	$90\frac{1}{4}$
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	35—	36—
Credit fonc. rural (7%)	$104\frac{3}{4}$	$105\frac{1}{2}$
» „ „ (5%)	$89\frac{1}{2}$	$90\frac{1}{4}$
» » urban (7%)	$103\frac{1}{4}$	$103\frac{3}{4}$
» » » (6%)	94—	95—
» » » (5%)	87—	$87\frac{1}{2}$
Banca naţională a României 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Naţională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă	14.—	$14\frac{1}{4}$
Bancnote austriace contra aurŭ	2.01	2.02

Cursulu pieţeĭ Braşovŭ

din 6 Septemvre st. n. 1887

	Cump		Vênd.	
Bancnote românescĭ	Cump	8.66	Vênd.	8 68
Argint românesc	»	8.60	»	8.65
Napoleon-d'orĭ	»	9.96	»	10.–
Lire turcescĭ	»	11.23	»	11.29
Imperialĭ	»	10.21	»	10.27
Galbenĭ	»	5 86	»	5.90
Scrisurile fonc. »Albina« 6%	»	101.—	»	102.—
„ » „ 5%	„	98.—	»	99.—
Ruble Rusescĭ	»	109.—	»	110.—
Discontulŭ	»	7—10% pe anŭ.		

2—6

PENSIUNE.

1—2 scolarĭ se primescŭ în pensiune la unŭ profesorŭ de comptabilitate alŭ unei scóle gremiale din Braşovŭ, unde, pe lângă o educaţiune casnică, elevii vorŭ fi supraveghiaţĭ şi în diligenta executare a penselorŭ scolastice. Deosebitŭ potŭ obţiné si lecţiunĭ private din sciinţele comerciale şi limba francesă.

Doritorii se potŭ informa mai pe largŭ în comptoarulŭ d-nului *Andreiu A. Popovicĭ, Strada Scheilorŭ Nr. 146.*

Avisŭ d-lorŭ abonaţĭ!

Rugămŭ pe d-nii abonaţĭ ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe făşia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

- Domnii ce se abonéză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ şi sĕ arate şi posta ultimă. *ADMINISTR. „GAZ. TRANS“*

ABONAMENTE

la

„Gazeta Transilvaniei“

se potŭ face cu începerea dale 1 şi 15 ale fiecărei lunĭ, mai uşorŭ prin mandate postale.

Adresele ne rugămŭ a ni se trimite esactŭ arătându-se şi posta ultimă.

Preţulŭ abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei lunĭ . . . . 3 fl. —
„ şése lunĭ . . . . 6 fl. —
„ unŭ anŭ . . . . 12 fl. —

Pentru România şi străinătate:

„ pe trei lunĭ . . . . 10 francĭ
„ şése lunĭ . . . . 20 „
„ unŭ anŭ . . . . 40 „

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei.“

Publicaţiunile „CANCELARIEI NEGRUŢIU,“

— GHERLA — SZ.-UJVÁR. —

AMICULŬ FAMILIEI. Ḑiarŭ beletristicŭ şi enciclopedicŭ-literarŭ cu ilustraţiunĭ, Cursulŭ XI. — Apare în 1 şi 15 ḑi a lunei în numerĭ de câte $1\frac{1}{2}$—$2\frac{1}{2}$ cóle cu ilustraţiunĭ frumóse; şi publică articlii socialĭ, poesiă, nuvele, romanurĭ, suvenirĭ de călĕtoriă ş. a. — Mai departe tractéză cestiunĭ literare şi scientifice, cu reflesiune le cerinţele vieţei practice; apoi petrece cu atenţiune viĕţa socială a Româniloru de pretutindenea, precum şi a celorlalte poporaţiunĭ din patriă şi străinătate; şi prin umorŭ dulce şi satiră alésă nisuesce a face câte o óră plăcută familiei strivite de grijele vieţei; şi peste totŭ nisuesce a întinde tuturorŭ individilorŭ din familiă o petrecere nobilă şi instructivă. — Preţulŭ de prenumeraţiune pe anulŭ întregŭ e 4 fl. pentru România şi străinătate 10 francĭ — lei noi, plătibilĭ şi în timbre poştalĭ.

PREOTUL ROMÂN. Revistă bisericéscă, scolastică şi literară. Cursulŭ XIII. — Apare în broşurĭ lunare de câte $2\frac{1}{4}$—$3\frac{1}{4}$ cóle; şi publică articlii din sfera tuturorŭ sciinţelorŭ teologice şi între acestia mulţime de predice pe duminecĭ, serbătorĭ şi diverse ocasiunĭ, — mai departe studii pedagogice, didactice şi scientifice-literarĭ. — Preţulŭ de abonamentŭ pe anulŭ întregŭ e 4 fl. — pentru România 10 francĭ — lei noi, plătibilĭ şi în bilete de bancă şi în timbre postalĭ.

A se adresa la „Cancelaria Negruţiu în Gherla — Szamosujvár, unde se mai află de vênḑare şi următórele cărţĭ:

Puterea amorului. Nuvelă de Paulina C. Z. Rovinarŭ. Preţulŭ 20 cr.

Idealulŭ pierdutŭ. Nuvelă originală de Paulina C. Z Rovinarŭ. Preţulŭ 15 cr.

Opera unui omŭ de bine. Nuvelă originală. — Continuarea nuvelei: **„Idealulŭ pierdutŭ“** — de Paulina C. Z. Rovinarŭ. Preţulŭ 15 cr.

Fontâna dorului. Nuvelă poporală de Georgiu Simu. Preţulŭ 10 cr.

Codrénu craiulŭ codrului. Baladă de Georgiu Simu. Preţulŭ 10 cr.

Elŭ trebue sĕ se însóre. Nuvelă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruţiu. Preţulŭ 25 cr.

Branda séu Nunta fatală. Schiţă din emigrarea lui Dragoşŭ. Nuvelă istorică naţională. Preţulŭ 20 cr

Numerii 76 şi 77. Naraţiune istorică după Wachsmann, de Ioanŭ Tanco. Preţulŭ 30 cr.

Probitatea în copilăriă. Schiţă din sfera educaţiunei. După Ernest Legouvé, membru alŭ academiei. francese. Preţulŭ 10 cr.

Barbu cobzarulŭ. Nuvelă originală de Emilia Lungu. Preţulŭ 15 cr.

Hermann şi Dorotea după W. de Goethe, traducţiune liberă de Constantin Morariu. Preţulŭ 50 cr.

Ifigenia în Aulida. Tragediă în 5 acte, după Euripide, tradusă în versurĭ de Petru Dulfu. Preţulŭ 30 cr,

Petulantulŭ. Comediă în 5 acte, după Augustŭ Kotzebue tradusă de Ioanŭ St. Şuluţŭ Preţulŭ 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ţinută în sa'ele gimnasiului din Fiume prin Vinceţiu Nicóră prof. gimnas. Cu portretulŭ M. S. Regina României. Preţulŭ '5 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Unŭ volumŭ de 102 pagine, cuprinde 103 poesii bine alese şi arangiate. Preţulŭ redusŭ (dela 1 fl 20 cr. la) 60 cr.

Trandafirĭ şi viorele, poesii poporale culese de Ioanŭ Popŭ Reteganulŭ. Unŭ volumŭ din 14 cóle. Preţulŭ 60 cr.

Tesaurulŭ dela Petrósa séu **Cloşca cu puii ei de aurŭ.** Studiu archeologicŭ de D. O. Olinesdu. Preţulŭ 20 cr.

Apologiă. Discusiunĭ filosofice şi istorice maghiare privitóre la Romanĭ, invederite şi rectificate de Dr. Gregoriu Silaşi. — Partea I. Paulŭ Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Sincai. Preţulŭ 30 cr.

Renascerea limbei românescĭ în vorbire şi scriere invederită şi apreţiată de Dr. Gregoriu Silaşi. (Opŭ completŭ) Broşura I. II. şi III. Preţulŭ broş. I. II. câte 40 cr. — Broşura III. 30 cr. Tóte trei împreună costau 1 fl. v. a.

Biblioteca Săteanului Românŭ. Cartea I. II. III. IV. cuprinḑêndŭ materii fórte interesante şi amusante. Preţulŭ la tóte patru 1 fl., câte una deosebitŭ 30 cr.

Biblioteca familiei. Cartea I. cuprinda materii órte interesante şi amusante. Preţulŭ 30 cr.

Colecte de Recepte din economiă, industriă, comerciu şi chemiă, pentru economĭ, industriaşĭ şi comercianţĭ. Preţulŭ 50 cr.

Economia pentru scólele popor. de T. Roşiu. Ed. II. Preţulŭ 30 cr.

Indreptarŭ teoreticŭ şi practicŭ pentru învĕţămêntulŭ intuitivŭ în folosulŭ elevilorŭ normalĭ (preparandialĭ), a învĕţătorilorŭ şi a altorŭ bărbaţĭ de scólă, de V. Gr. Borgovanŭ, profesorŭ preparandialŭ. Preţulŭ unui esemplarŭ cu porto francatŭ 1 fl. 80 cr. v. a. In literatura nóstră pedagogică abia aflămŭ vre-unŭ opŭ, întocmitŭ după lipsele scólelorŭ nóstre în mĕsura în care este acesta! pentru aceea îlŭ şi recomandămŭ mai alesŭ Directorilorŭ şi învĕţătorilorŭ ca celorŭ în prima liniă interesaţĭ.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la Românĭ. De Vas. Gr. Borgovanŭ. Preţulŭ 15 cr.

Manualŭ de Gramatica limbei române pentru scólele poporalĭ în 3 cursurĭ de Maximŭ Popŭ profesorŭ la gimnasiulŭ din Năsĕudŭ. — Manualulŭ acesta este aprobatŭ prin Inaltulŭ Ministerŭ de cultŭ şi instrucţiune publică cu rescriptulŭ de dato 26 Aprilie 1886 Nr. 13193. — Preţulŭ 30 cr.

Nu mĕ uita. Colecţiune de versurĭ funebralĭ, urmate de iertăciunĭ, epitafiă s. a. Preţulŭ 50 cr.

Carte conducĕtóre la propunerea calculărei în scóla poporală pentru învĕţătorĭ şi preparanḑĭ. Broş. I. scrisă de Gavrilŭ Trifu, profesorŭ preparandialŭ. Preţulŭ 80 cr.

Cele mai eftine cărţĭ de rugăciunĭ.

Mărgăritarulŭ sufletului. Carte bogată de rugăciunĭ şi cântărĭ bisericeştĭ fórte frumosŭ ilustrată. Preţulŭ unui esemplarŭ broşatŭ 40 cr. legatŭ 50 cr. legatŭ în pânză 60 cr. legatŭ mai finŭ 60, 80, 90 cr. 1 fl., în legătură de luxŭ 1.50—2.50.

Miculŭ mărgăritarŭ sufletescŭ. Cărticică de rugăciunĭ şi cântărĭ bisericescĭ — frumosŭ ilustrată pentru pruncii scolarĭ de ambe secsele. Cu aprobarea jurisdicţiunei sup. bisericescĭ. Preţulŭ unui esemplarŭ broşatŭ 15 cr., — legatŭ 22 cr., legatŭ în pânză 26 cr.

Cărticică de rugăciunĭ şi cântărĭ pentru pruncii scolarĭ de ambe secsele. Cu mai multe icóne frumóse. Preţulŭ unui esemplarŭ trimisŭ franco e 10 cr.; — 50 esemplare costau 3 fl.; 100 esempl. 5 fl.

Visulŭ Prea Sântei Vergure Maria a Născĕtórei de D-ḑeu urmatŭ de mai multe rugăciunĭ frumóse. Cu mai multe icóne frumóse Preţulŭ unui esemplarŭ espedatŭ franco e 10 cr.. 50 esemplare 3 fl., 100 esemplare 5 fl. v. a.

Epistolia D. N. Isusŭ Christosŭ. Preţulŭ unui esemplarŭ legatŭ e 15 cr.

Tipografia ALEXI, Braşovŭ.